

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

310

Vragen van het lid **Monasch** (PvdA) aan de Minister voor Wonen en Rijksdienst over *de gevolgen van de toename in de uitstroom van erkende asielzoekers uit de reguliere opvangcentra op het aanbod van beschikbare woningen* (ingezonden 13 oktober 2014).

Antwoord van Minister **Blok** (Wonen en Rijksdienst) (ontvangen 21 oktober 2014)

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de berichtgeving door Nieuwsuur¹ en het persbericht van de VNG² over de forse toename van asielzoekers uit de opvangcentra die op zoek zijn naar een reguliere sociale huurwoning?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat doen gemeenten, corporaties en het Rijk aan het verbeteren van de doorstroom en hoe zorgen zij ervoor dat mensen die bescherming in Nederland hebben gezocht en gekregen, ook een woning kunnen krijgen?

Antwoord 2

De sociale huurwoningvoorraad is bestemd voor mensen met een laag inkomen en voor specifieke doelgroepen, waaronder de vergunninghouders. De voorraad is in principe groot genoeg om huurders met lage inkomens en andere doelgroepen te huisvesten. Veel sociale huurwoningen worden echter gehuurd door mensen met een hoger inkomen, die niet tot doelgroep behoren. Om dit zogenaamd scheefwonen tegen te gaan is er beleid ontwikkeld die de doorstroming uit de sociale woningbouw moet stimuleren en de beschikbare voorraad bij voorrang voor de doelgroep van beleid beschikbaar moet houden. Voorbeelden hiervan zijn onder andere de inkomensafhankelijke huurverhoging, de passendheidstoets en de 90% norm, op basis waarvan maar 10% van de woningvoorraad aan inkomens boven de € 34.678 mag worden toegewezen. Ook stimuleert het kabinet de bouw van

¹ Uitzending Nieuwsuur, 10 oktober 2014

² Persbericht VNG 10 oktober, VNG: Vereniging van Nederlandse Gemeenten

meer middeldure huurwoningen waar hogere inkomens naar kunnen doorstromen.

Daarnaast is het aan gemeenten en corporaties om te bekijken wat de lokale behoefte is. Onlangs is het «Platform versnelling uitplaatsing van vergunninghouders» in het leven geroepen waarin met gemeenten wordt gezocht naar creatieve oplossingen ten behoeve van de huisvesting van vergunninghouders.

Vraag 3

Deelt u het oordeel van de VNG dat deze toename niet is op te vangen binnen de reguliere sociale woningvoorraad?

Antwoord 3

Op basis van de gegevens van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) zal het benodigde aantal woningen in 2014 voor de huisvesting van vergunninghouders 6630 bedragen. U bent hierover reeds eerder dit jaar geïnformeerd (Kamerstuk 32 271, nr. 31). Op 30 september 2014 is de landelijke taakstelling voor het huisvesten van vergunninghouders voor de eerste helft van 2015 gepubliceerd in de Staatscourant. Samen met de prognose voor de tweede helft voor 2015 resulteert dit in een taakstelling van 28.900 te huisvesten vergunninghouders voor 2015. Omdat volgens berekeningen van het COA voor elke vergunninghouder ongeveer 0,51 woning nodig is (zie bovengenoemd kamerstuk), resulteert dit, indien ook de prognose voor de tweede helft van 2015 uiteindelijk juist blijkt te zijn, voor 2015 in ongeveer 14.450 benodigde aantal woningen. In 2013 betrof de mutatiegraad van corporatie-woningen 218.091 (Verantwoordingsinformatie op basis van Besluit beheer sociale-huursector). Derhalve is het aannemelijk dat het genoemde aantal woningen dat beschikbaar moet komen voor de huisvesting van vergunninghouders in 2015 ongeveer 6% betreft van het totaal aan mutaties. In deze cijfers zijn de particuliere verhuurders niet meegenomen. Daarnaast stonden er in heel Nederland in 2013 volgens het CBS in totaal 391.660 woningen leeg. Voorts wijs ik er op dat veel oplossingen binnen het huidige huisvestingsstelsel nog onvoldoende door gemeenten worden benut, zoals het herverdelen van de taakstelling tussen gemeenten onderling en de mogelijkheid om meer (jongere) vergunninghouders per woning (onzelfstandig) te huisvesten. Ik deel de mening van de VNG derhalve niet.

Vraag 4

Op welke wijze wordt deze toestroom vormgegeven zodat ook recht wordt gedaan aan mensen die reeds lange tijd op een wachtlijst staan voor een sociale huurwoning?

Antwoord 4

Gemeenten kunnen zelf invulling geven aan de verdeling van woonruimte aan doelgroepen. Uiteraard is het van belang om mensen die al lang staan ingeschreven voor een sociale huurwoning te kunnen huisvesten. Echter, vergunninghouders dienen conform de taakstelling, genoemd in de Huisvestingswet, met voorrang te worden gehuisvest. Het huisvesten van vergunninghouders is een plicht die voortvloeit uit internationale verdragen. Het is voor de vergunninghouders ook van groot belang zo snel mogelijk te kunnen beginnen met het leren van de Nederlandse taal, alsmede een opleiding of werk. Dat komt de spoedige participatie van de vergunninghouder in de maatschappij sterk ten goede.

Vraag 5

Op welke wijze denkt u deze opvang zo vorm te geven dat niet alleen de huurders van sociale huurwoningen, maar ook bewoners van koopwoningen, eigenwoningbezitters en de Rijksgebouwendienst een bijdrage kunnen leveren aan de opvang van de toenemende uitstroom?

Antwoord 5

De hoogte van de instroom van asielzoekers vraagt om onorthodoxe oplossingen. De gemeenten zijn in de eerste plaats zelf aan zet om daar invulling aan te geven. Echter ook van de zijde van de rijksoverheid moet een

bijdrage geleverd worden. Ik wijs hierbij op de participatie in het «Platform versnelling uitplaatsing van vergunninghouders» (zie antwoord op vraag 6).

Vraag 6

Bent u reeds in overleg met alle betrokken partijen waaronder de VNG om tot een oplossing te komen?

Antwoord 6

Recent is, zoals gezegd, een «Platform versnelling uitplaatsing van vergunninghouders» in het leven geroepen, waarin bestuurders van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers en de Ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Veiligheid en Justitie en Sociale Zaken en Werkgelegenheid deelnemen en waarvoor ook Interprovinciaal Overleg wordt gevraagd te participeren. Het platform heeft als doel de uitstroom van vergunninghouders aanzienlijk te verbeteren, zowel qua aantal als qua snelheid. In dit overleg worden ook de dilemma's besproken die spelen bij het uitplaatsen van vergunninghouders en worden oplossingen aangedragen hoe het grote aantal vergunninghouders te huisvesten binnen de gemeenten. Vanuit het Platform bestaat het voornemen om op korte termijn een conferentie te organiseren met betrokkenen uit het veld om problematiek én oplossingen met elkaar te delen.

Vraag 7

Overweegt u om de toewijzing per gemeente te wijzigen als dit niet vrijwillig plaatsvindt wanneer extra opvang in sommige gemeenten wel mogelijk zou blijken te zijn?

Antwoord 7

Binnen het huidige huisvestingsstelsel wordt het herverdelen van de taakstelling tussen gemeenten onderling nog onvoldoende door gemeenten benut. Dit is een instrument uit de Huisvestingswet waar twee of meer gemeenten zelfstandig voor kunnen kiezen. Tot 1 januari 2015 is hier nog toestemming voor nodig van de provincie als toezichthouder op de huisvesting van vergunninghouders. Na die datum, met het inwerking treden van de Huisvestingswet 2014, is die toestemming niet meer nodig. Wel dient de provincie (ook na 1 januari 2015) als toezichthouder er op toe te zien dat gemeenten hun wettelijk opgedragen taakstelling uitvoeren. In geval van taakverwaarlozing hebben zij de mogelijkheid om in te grijpen en in het uiterste geval de vergunninghouders op kosten van de gemeente elders te huisvesten.

Ik ben niet voornemens om de herverdeling van de taakstelling tussen gemeenten onderling van bovenaf op te leggen. Enerzijds kunnen gemeenten, gezien hun huisvestingsstelsels, onderling beter overzien hoe vergunninghouders het best kunnen worden gehuisvest en anderzijds heeft een dergelijk ingrijpen veel weg van het aanpassen van de verdeelsleutel (genoemd in artikel 60a en verder van de Huisvestingswet), die ten grondslag ligt aan de taakstelling. Wijziging van deze verdeelsleutel die is gebaseerd op inwonertal van de gemeente, gemeenten met veel inwoners krijgen een hogere taakstelling dan gemeenten met minder inwoners, acht ik niet opportuun. Er is in het verleden enige malen, samen met gemeenten en provincies, onderzoek gedaan naar alternatieven, maar tot op heden is de huidige verdeelsleutel gehandhaafd. Het is moeilijk om een andere (eerlijker en logischer) verdeelsleutel te bedenken die niet op weerstand zal stuiten. Bovendien is deze wijze van verdeling eenvoudig en transparant en is het benodigde cijfermateriaal onomstreden.